

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Агенция за социално подпомагане

Изх. № 08-00-6023
.....14-05-2020..... 2020 г.

ДО
КМЕТА НА ОБЩИНА

ДО
Г-ЖА СИЛВИЯ ГЕОРГИЕВА
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР
НАЦИОНАЛНО СДРУЖЕНИЕ НА
ОБЩИННИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
УЛ. „ГОЛАШ“ № 23
ГР. СОФИЯ

ОТНОСНО: Насоки на Европейския съюз COVID-19: Завръщане на работното място.
Адаптиране на работните места и защита на работещите

**УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ГЕОРГИЕВА,**

Представям на Вашето внимание „Насоки на Европейския съюз COVID-19: Завръщане на работното място. Адаптиране на работните места и защита на работещите“.

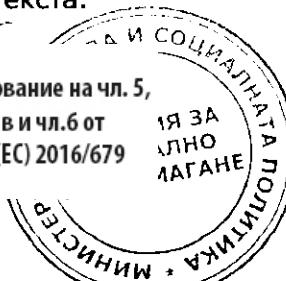
Насоките са разработени от Европейската комисия и Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA), с принос от експертни комитети и участието на социалните партньори и държавите-членки. Насоките имат за цел да окажат помощ на работодателите и работещите да се предпазят и да останат здрави в работната среда, която се промени значително поради пандемията от COVID-19.

Насоките включват примери за общи мерки, които в зависимост от конкретната работна ситуация могат да подпомогнат работодателите да постигнат подходяща безопасна работна среда при възобновяването на дейностите. Насоките представлят практически отговори и съдържат информация относно това как работодателите да актуализират оценката на риска, да сведат до минимум експозицията на COVID-19 на работното място, да изгответят план за възобновяване на работата след периода на забрана, да се справят с високи равнища на отсъствие на работници и др.

Насоките могат да се ползват, с оглед създаване на организация на работната среда, в това число и в социалните услуги за деца и пълнолетни лица, и след отмяна на извънредното положение, при съобразяване с регламентите в Закона за здравето.

Приложение: Съгласно текста.

Заличено основание на чл. 5,
букви б и чл. 6 от
РУМЯНА ПЕТКОВА Регламент (ЕС) 2016/679
Изпълнителен директор

1051 София, ул. Триадица № 2, тел. 02/9350550, факс 02/9861198
ok@asp.gov.bg

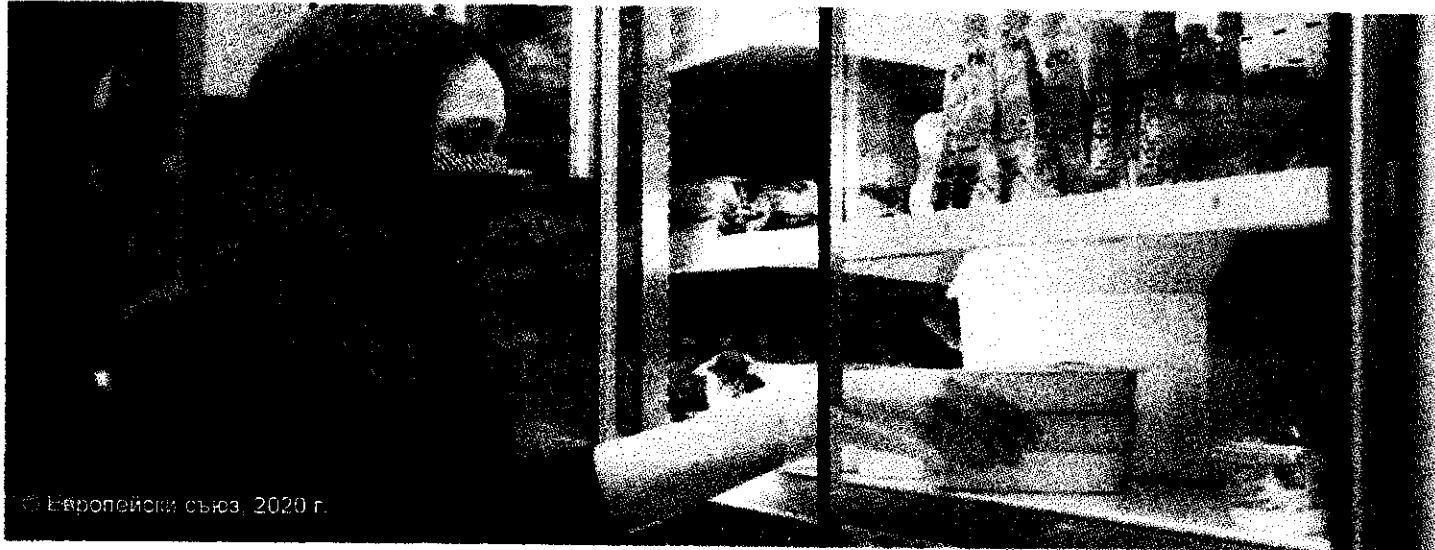

European Agency
for Safety and Health
at Work

НАСОКИ НА ЕС

COVID-19: ЗАВРЪЩАНЕ НА РАБОТНОТО МЯСТО

Адаптиране на работните места и защита на работещите

© Европейски съюз, 2020 г.

Съдържание

Контекст и обхват на насоките	2
Въведение	2
Актуализирайте вашата оценка на риска и вземете подходящи мерки	3
Ангажиране на работещите	7
Полагане на грижи за болни служители	7
Планиране и обучение за бъдещето	8
Поддържане на добра информираност	9
Сектори и професии	9
Строителство	9
Търговия на дребно	10
Хrани	10
Транспорт	11
Поддръжка и битови услуги	13
Отдих и развлечения	13
Образование	14
Фризьорство	14
Услуги в областта на здравеопазването и грижите	14
Полиция и затвори	16
Други	16
Национални сборници (неизчерпателен списък)	18

Контекст и обхват на насоките

Тези незадължителни насоки имат за цел да помогнат на работодателите и работещите да се предпазят и да останат здрави в работната среда, която се промени значително поради пандемията от COVID-19. Дадени са съвети относно:

Оценка на риска и подходящи мерки

- свеждане до минимум на експозицията на COVID-19
- възстановяване на работата след периода на забрана
- справяне с висок процент на отсъствия
- управление на работещите от външи

Ангажиране на работещите

Полагане на грижи за работещи лица, които са били болни

Планиране и обучение за бъдещето

Поддържане на добра информираност

Информация за сектори и професии

Насоките включват примери за общи мерки, които в зависимост от конкретната работна ситуация могат да помогнат на работодателите да постигнат подходяща безопасна работна среда при възстановяването на дейностите.

Настоящият документ предоставя връзки към полезна информация от Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA) и накрая включва списък на ресурси от различни доставчици, насочени към различни отрасли и работни места. Обърнете внимание, че информацията в настоящите насоки не обхваща здравните заведения, за които са налични конкретни съвети (напр. от [ECDC](#), [C3O](#), [CDC](#)).

За всякакви специфични въпроси или опасения, които не са разгледани в настоящия документ, се обърнете за информация към местните органи, например здравната служба или инспекцията по труда.

Въведение

Вследствие на пандемията от новия коронавирус 2019 (COVID-2019) повечето държави — членки на Европейския съюз (ЕС), въведоха редица мерки, включително мерки, които засягат работните места, за да се преоборят с разпространението на болестта. Светът на труда е сериозно засегнат по време на кризата, поради което всички слоеве на обществото, включително предприятията, работодателите и социалните партньори, трябва да дадат своя принос, за да могат работещите, техните семейства и обществото като цяло да бъдат защитени.

Естеството и обхватът на ограниченията, например спиране на неосновните дейности, се различават в отделните държави членки и сектори, но значителна част от работещите трябва или да работят от дома си, или, ако работата им не може да се извършва дистанционно, често остават у дома в рамките на схема за заместване на доходите.

След като мерките за физическо дистанциране постигнат достатъчно намаление на нивата на пренасяне на COVID-19, националните администрации разрешават постепенно възстановяване на трудовите дейности. Това се прави на етапи, като първо се разрешава трудът, който се счита за основен за защита на здравето и икономиката, а трудът, който може да бъде извършван ефективно от външи, се разрешава последно. Същевременно, независимо от това как и до каква степен се възстановяват нормалните работни дейности, е много вероятно някои мерки да останат в сила за известно време, за да се избегне рязкото увеличаване на равнищата на заразяване ([COVID-19: насоки за работното място](#)). Освен това в някои случаи е възможно увеличаването на инфекциите в бъдещ момент да изисква повторно въвеждане на ограничителни мерки.

Кризата, свързана с COVID-19, оказва натиск върху работодателите и работещите, независимо дали те трябва да въведат нови процедури и практики за много кратък период от време, или да

преустановят своята работа и стопански дейности. Безопасността и здравето при работа предлагат практическа подкрепа за връщане на работното място: подходящите превентивни мерки ще помогнат за постигането на безопасно и здравословно връщане на работата след облекчаване на мерките за физическо дистанциране, както и за спиране на преноса на COVID-19.

Актуализирайте вашата оценка на риска и вземете подходящи мерки

Както при нормални условия на труд, идентифицирането и оценката на рисковете за физическата и психосоциалната работна среда е отправната точка за управление на безопасността и здравето при работа (БЗР) в периода на наложените мерки срещу COVID-19. Работодателите са длъжни да преразгледат оценката на риска при промяна в работния процес и да отчетят всички рискове, включително засягащите психичното здраве. При преразглеждането на оценката на риска следва да се обърне внимание на всички аномалии или ситуации, които предизвикват проблеми, както и на начина, по който те могат да помогнат на организацията да стане по-устойчива в дългосрочен план. Не забравяйте колко е важно работещите и техните представители да бъдат включени в преразглеждането на оценката на риска и се обърнете към вашия доставчик на услуги за превенция на риска или трудова медицина, ако имате такъв. Като принос към вашата оценка, получете актуална информация от публичните органи относно разпространението на COVID-19 във вашия район. След актуализирането на оценката на риска следващата стъпка е да изгответе план за действие с подходящи мерки. По-долу са посочени примери за свързани с COVID-19 въпроси, които трябва да бъдат взети предвид при изготвянето на такъв план за действие.

Свеждане до минимум на експозицията на COVID-19

Въвеждането на безопасни работни практики за ограничаване експозицията на COVID-19 на работното място изиска на първо място оценяване на рисковете, а след това прилагане на иерархия на мерките за контрол. Това означава да се въведат мерки за контрол, които, на първо място, да елиминират риска, и ако това не е възможно, да сведат до минимум експозицията на работещите. Започнете най-напред с колективните мерки и, ако е необходимо, ги допълнете с индивидуални мерки, например лични предпазни средства (ЛПС). По-долу са дадени някои примери за мерки за контрол, но не всички ще бъдат приложими за всички работни места или длъжности поради естеството им.

- За момента извършвайте само най-важната работа; някои дейности може да се забавят, докато намалее рисът. По възможност предоставяйте услуги от разстояние (телефон или видео връзка) вместо лично. Уверете се, че само работещите или служителите, които са от основно значение за дейността, посещават работното място и сведете до минимум присъствието на трети страни.
- Намалете, доколкото е възможно, физическия контакт между работещите (напр. по време на заседания или почивки). Изолирайте работещи, които могат да безопасно изпълняват задачите си самостоятелно и не се нуждаят от специализирано оборудване или машини, които не могат да бъдат премествани. Например, когато е възможно, организирайте ги да работят сами в свободен офис, зала, столова или заседателна зала. Ако е възможно, помолете служителите от уязвимите групи да работят от дома си (попъзрастни хора и хора с хронични заболявания (вкл. хипертония, белодробни или сърдечни проблеми, диабет или хора, които са подложени на противораково лечение или друг вид имуносупресивна терапия), както и бременните жени. Дистанционна работа може да се обмисли и за работещи лица с близки членове на семейството, които са изложени на висок риск.
- Анулирайте и, ако не е възможно, ограничите физическото взаимодействие със и между клиенти. Например чрез поръчки онлайн или по телефона, безконтактна доставка или

контролирано влизане (като същевременно се избягва струпването отвън) и физическо дистанциране както в помещението, така и извън тях.

- Когато доставяте стоки, правете това чрез вземане или доставка извън помещението. Давайте съвети на водачите на превозни средства относно добрата хигиена в кабината и им осигурявайте подходящ хигиенен гел и кърпички. На доставящите работещи трябва да бъде позволено да ползват съоръжения като тоалетни, кафенета, съблекални и душове, но при спазване на подходящи предпазни мерки (напр. да се пуска само по един потребител и да се почистват редовно).
- Поставете непромокаема преграда между работещите лица, особено ако те не са в състояние да запазят разстояние от два метра един от друг. Бариерите могат да бъдат създадени специално за целта или да се използват импровизирани с помощта на предмети, например пластмасови листове, преградни стени, подвижни чекмеджета или устройства за съхранение. Следва да се избягват предмети, които не са твърди или имат празници, например саксийни растения или колички, или които създават нов риск, например спъване или падащи предмети. Ако не може да се използва бариера, трябва да се създаде допълнително пространство между работещите, например като се гарантира, че има най-малко две празни бюра от двете страни.
- Ако близкият контакт е неизбежен, поддържайте го за по-малко от 15 минути. Намалете контакта между различните части на предприятието в началото и в края на смените. Организирайте почивките за хранене по такъв начин, че да се намали броят на хората, които ползват кафене, зала за персонала или кухня. Уверете се, че има само по един работник в баните и съблекалните. Поставете знак върху основната врата, указаващ кога се използва една от тоалетните, за да се гарантира, че само едно лице влиза в тях. Организирайте смените така, че да се води отчетност на задачите по почистване и хигиенизиране.
- Доставяйте сапун и вода или подходящ препарат за дезинфекция на ръцете на удобни места и съветвайте служителите да измиват често ръцете си. Често почиствайте помещенията, особено гишетата, дръжките, инструментите и други повърхности, които хората докосват често, и осигурявайте добра вентилация, ако е възможно.
- Не допускайте прекомерно натоварване на почистващия персонал, като въведете подходящи мерки, например определяне на допълнителни служители за изпълнение на задачите и изискване от работещите да поддържат работното си място чисто. Осигурете на работещите носни кърпи и кошчета за отпадъци, снабдени с пластмасов плик, които могат да се изправят без контакт със съдържанието.
- Ако сте установили рисък от инфекция, въпреки че сте приложили всички възможни мерки за безопасност, осигурете всички необходими ЛПС. Важно е работещите да бъдат обучени за правилната употреба на ЛПС, като се гарантира, че следват приложимите насоки при използването на маски за лице и ръкавици.
- Поставете постери, насырчаващи оставането у дома при разболяване, етикет за кашляне и кихане и хигиена на ръцете на входа на работното място и на други места, където те ще бъдат видени.
- Подкрепете използването от работещите на индивидуален, а не на колективен транспорт, например чрез осигуряване на паркинг за автомобили или безопасно място за съхранение на велосипеди, както и чрез насырчаване на работещите да вървят леша до работа, ако това е възможно.
- Въведете политики за гъвкаво ползване на отпуска и дистанционна работа, за да се ограничи присъствието на работното място, когато е необходимо.

Обърнете се за справка към COVID-19: насоки за работното място за допълнителна информация относно подготовка на вашето работно място за COVID-19, включително какво да се прави, ако някой е заразен с COVID-19 на работното място, и съвети за пътуване и заседания. Налична е информация за „погранични и командирани работещи“ (лица, които работят в една държава и редовно се връщат в страната, в която пребивават).

Възобновяване на работата след периода на забрана

Ако работното ви място е било затворено за известен период поради причини, свързани с COVID-19, направете план за повторното започване на работа, който е съобразен с изискванията за здраве и безопасност. В плана трябва да отчетете следното:

- Актуализирайте оценката на риска, както е описано по-горе, и направете справка с COVID-19: насоки за работното място.
- Приспособете структурата на работното място и организацията на работата, което ще намали предаването на COVID-19 преди възобновяването на работата напълно и преди всички служители да се върнат на работното място. Обмислете възможността за възобновяване на работата на етапи, за да се даде възможност за изменения. Уверете се, че преди да възобновите работата си, сте информирали работещите за промените и им осигурете нови процедури и обучение.
- Свържете се със службата по трудова медицина и с консултанта по здравословни и безопасни условия на труд, ако имате достъп до такова лице, и обсъдете вашия план с него/нея.
- Отделете специално внимание на работещите, които са изложени на висок риск, и се подгответе да защитавате най-увязимите, включително възрастните хора и хората с хронични заболявания (вкл. хипертония, белодробни или сърдечни проблеми, диабет или хората, които са подложени на противораково лечение или други видове имуносупресивна терапия), както и на бременните жени. Обърнете внимание и на работещите с близки членове на семейството, които са изложени на висок риск.
- Обмислете осигуряването на подкрепа за работещи лица, които може да страдат от тревожност или стрес. Мерките могат да бъдат различни — от ръководители, които по-често питат работещите как се чувстват, улесняване на обмена или приятелските отношения между колеги, промени в организацията на труда и задачите, свързани с работата, до програма за подпомагане на служителите или индивидуално обучение, както и осигуряване на контакт със служба по трудова медицина. Имайте предвид, че работещите може да са претърпели травматични събития, например сериозно заболяване или смърт на роднина или приятел, или са изправени пред финансови затруднения или проблеми в личните отношения.
- Работещите лица, които се завръщат на работното си място след период на изолация, независимо дали като индивидуална мярка или като част от колективна изолация, ще вероятно да изпитват беспокойство, особено по отношение на риска от заразяване. Това беспокойство, особено ако има промени в работата, може да доведе до проблеми със стреса и психичното здраве. Когато са въведени мерки за физическо дистанциране, тези проблеми са не само по-вероятни, но и не са налице обичайните механизми за справяне, например лично пространство или споделяне на проблеми с други (вж. Върщане на работа след отпуск по болест поради проблеми с психичното здраве). Осигурете на работещите информация относно обществено достъпни източници за подкрепа и консултации. Mental Health Europe разполага с информация как да се грижим за психичното си здраве и как да се справим с заплахата от COVID-19.
- Работещите може да изпитват тревога поради увеличаване на вероятността от заразяване на работното място и да не искат да се върнат. Важно е да разберете техните опасения, да предоставите информация за въведените мерки и за наличната подкрепа.

Справяне с висок процент на отсъствие

В зависимост от равнищата на заразяване във вашия район и в действащите протоколи много от вашите служители може да отсъстват поради COVID-19. Ако служителят е в изолация у дома като предпазна мярка, той/тя може да продължи да работи дистанционно (вж. по-долу). В противен случай няма да работи за определен период от време.

Работещите лица, за които е потвърдено, че са заразени с COVID-19, ще отсъстват и няма да могат да работят значително по-дълго, а онези, които са сериозно заболели, могат да се нуждаят от допълнителен период на рехабилитация след преминаването на инфекцията. Освен това някои работещи могат да отсъстват, тъй като трябва да се грижат за роднина.

- Липсата на значителен брой служители, дори само временно, може да създаде натиск върху непрекъснатостта на дейността. Въпреки че наличните работещи трябва да проявяват гъвкавост, важно е да не бъдат в ситуация, която застрашава тяхното здраве или безопасност. Поддържайте колкото е възможно по-малко допълнително работно натоварване и се уверете, че това не продължава твърде дълго. Преките ръководители имат важна роля за наблюдението на ситуацията и за гарантирането, че отделните служители не са претоварени. Спазвайте правилата и споразуменията относно работното време и периодите на почивка и давайте възможност на работещите да се откъснат, когато не са на работа.
- Когато адаптирате работата за справяне с намалена работна ръка, например чрез въвеждане на нови методи и процедури и промяна на ролите и отговорностите, обмислете дали служителите не се нуждаят от допълнително обучение и подкрепа и се уверете, че всички работещи са компетентни да изпълняват задачата, която трябва да изпълняват.
- Организирайте кръстосани обучения на работещите лица, за изпълнение на основни функции, така че работното място да може да функционира дори ако липсват ключовите служители.
- Ако се разчита на временно наети служители, важно е те да бъдат информирани за рисковете на работното място и при необходимост да им се осигури обучение.

Управление на работещите от дома

Като част от мерките за физическо дистанциране, предприети в повечето държави членки, работещите се насярчават или задължават да работят от дома, ако естеството на работата им го позволява. За повечето от тях това е първият път, в който „работят дистанционно“ и вероятно работната им среда има много недостатъци в сравнение с работното място. Степента, в която може да бъде адаптирана домашната среда, ще варира в зависимост от положението на служителя и времето и ресурсите, налични за процеса на адаптация.

Съвети за предпазване на здравето при работа от външи са достъпни [тук](#), но до голяма степен те са насочени към лицата, които работят дистанционно редовно или дългосрочно. По-долу са представени някои предложения за свеждане до минимум на рисковете за работещите, които не са могли да подгответ правилно работното си място у дома.

- Извършете оценка на риска, включваща дистанционно работещи лица и техните представители.
- Разрешете на работещите временно да вземат в дома оборудване, което използват по време на работа (ако не могат да транспортират оборудването сами, организирайте доставката му). Това може да включва компютър, монитор, клавиатура, мишка, принтер, стол, опора за краката или лампа. Документирайте кой какви вещи взема, за да се избегне объркване при подновяване на обичайната работа.
- Осигурете на служителите, работещи от разстояние, насоки за създаване на работна станция у дома на принципите на добрата ергономия, например добра поза и често движение, доколкото е възможно.
- Насърчавайте работещите да правят редовни почивки (приблизително на всеки 30 минути), за да се изправят, да се движат и да се разтягат.
- Предоставяйте подкрепа на работещите от разстояние при използването на ИТ оборудване и софтуер. Инструментите за теле- и видеоконферентна връзка може да добият по-голямо значение за работата, но работещите, които не са свикнали с тях, може да срещнат трудности при използването им.

- Гарантирайте наличието на добра комуникация на всички равнища, която включва работещите от дома си. Това може да означава различни неща — от стратегическа информация, предоставяна от ръководството, до задължения на преките ръководители, без да се забравя значението на рутинното социално взаимодействие между колегите. Докато първите могат да бъдат разглеждани на редовни онлайн срещи, последните могат да бъдат насырчавани чрез онлайн чатове или „виртуални срещи на кафе“.
- Не подценявайте риска работещите да се чувстват изолирани и под натиск, което при липса на подкрепа може да доведе до проблеми с психичното здраве. Важно е да има ефективна комуникация и подкрепа от страна на ръководителя и колегите, както и да сте в състояние да поддържате неформални контакти с колегите. Обмислете уреждането на редовни срещи на персонала или на екипа онлайн или извършвайте ротация на служителите, които могат да присъстват на работното място, ако е започнало постепенно завръщане към работата.
- Имайте предвид, че вашият служител може да има партньор, който също работи от разстояние, или деца, които може да се нуждаят от грижи, тъй като не са на училище, или които трябва да се свържат от разстояние, за да продължат учебните си занятия. Други може да се грижат за възрастни или хронично болни хора и за хора в изолация. При тези обстоятелства ръководителите ще трябва да бъдат гъвкави по отношение на работното време и производителността на своя персонал и трябва да уверяват работещите, че разбират ситуацията и проявяват гъвкавост.
- Подпомагайте работещите при определянето на здравословни граници между работното и свободното време чрез ясна комуникация кога се очаква да работят и да са на разположение.

Ангажиране на работещите

Участието на работещите и техните представители в управлението на БЗР е ключ към успеха и правно задължение. Това се отнася и за мерките, предпъти на работните места във връзка с COVID-19 — период, в който събитията се развиват бързо, с висока степен на неопределено и беспокойство сред работещите и населението като цяло.

Важно е да се консултирате със своите служители и/или техните представители и с представители по въпросите на здравето и безопасността навреме относно планираните промени и начина, по който временните процеси ще работят на практика. Ангажирането на работещите за оценка на рисковете и разработването на ответни действия е важна част от добрите практики в областта на здравето и безопасността. Представителите по въпросите на здравето и безопасността и комитетите по въпросите на здравето и безопасността са в уникапната позиция да помагат за разработването на превантивни мерки и да гарантират, че те се прилагат успешно.

Помислете също как да се гарантира, че наетите чрез агенции работещи и изпълнителите имат достъп до същата информация като преките служители.

Полагане на грижи за болни служители

Според Световната здравна организация най-честите симптоми на COVID-19 са повишена температура, умора и суха кашлица. Някои хора се заразяват, но не развиват симптоми и не се чувстват але. Повечето хора (около 80 %) се възстановяват, без да се нуждаят от специално лечение. Около един на всеки шест души, заразени с COVID-19, се разболява сериозно и развива проблеми с дишането. Възрастните хора и хората със сериозни здравни проблеми като високо кръвно налягане, сърдечни проблеми или диабет, е по-вероятно да развият сериозно заболяване.

Лицата, които са преболедували тежко, може да се нуждаят от специално внимание, дори след като са обявени за работоспособни. Има индикации, че пациентите с коронавирус може да страдат от намален капацитет на белия дроб след заболяването. За служителите в такава ситуация може да е необходимо адаптиране на работата и време, за да приложат физиотерапия. Служители, които е трябвало да прекарат известно време в интензивно лечение (ИЛ), може да са изправени пред специфични проблеми. Лекуващият лекар и службата по трудова медицина, ако има такива, трябва да дадат съвети относно начина и точния момент на тяхното връщане на работа:

- **Мускулна слабост.** Сериозността на това състояние зависи от продължителността на престоя в ИЛ. Намаленият капацитет на мускулите също се проявява например при оплаквания, свързани с дишането. Друго често срещано, но по-рядко идентифицирано явление е синдромът след интензивно лечение (PICS). Това състояние се появява при около 30—50 % от хората, приети за ИЛ, и е сравнимо с посттравматично стресово разстройство.
- **Проблеми с паметта и концентрацията.** Тези оплаквания често се появяват с течение на времето. Този проблем невинаги се идентифицира, след като лицето се е върнало на работа. Видимите на работното място симптоми са проблеми с паметта и концентрацията, трудности при задоволителното изпълнение на задачите и влошени умения за решаване на проблеми. Поради това е важно да се обърне внимание на това, ако знаете, че служителят е преминал през ИЛ. За някои работещи е трудно да си възстановят предишната ефективност, затова добрият насоки са много важни.
- **Дълго време за възстановяване на работата.** Данните показват, че една четвърт до една трета от лицата, преминали през ИЛ, могат да развият проблеми, независимо от възрастта. Приблизително половината от пациентите се нуждаят от година, за да възстановят работата си, а до една трета от тях не могат да се върнат.

Лекарите по трудова медицина и здравните служби са в най-добра позиция да дават съвети какви грижи следва да се попадат за служителите, които са били болни, както и за необходимостта от адаптиране на тяхната работа. Ако нямаете служба по трудова медицина, е важно да разглеждате тези въпроси внимателно и при зачитане на неприкосновеността на личния живот и поверителността на работещите.

Имайте предвид, че има рисък от стигматизация и дискриминация на работещи лица, които са били болни от COVID-19.

Планиране и обучение за бъдещето

Важно е да се изготвят или актуализират планове за действие в извънредни ситуации във връзка с кризисни ситуации за събития, свързани със спирането и възстановяването на стопанска дейност в бъдеще, както е описано в [COVID-19: насоки за работното място](#). Дори малките предприятия могат да направят контролен списък, който ще им помогне да бъдат готови, ако в бъдеще възникнат подобни събития.

Предприятията, които прилагат дистанционна работа за първи път, могат да обмислят приемането ѝ като модерна и дългосрочна работна практика. Опитът, придобит по време на пандемията от COVID-19, може да допринесе за разработването или за преразглеждането на съществуващата политика и процедури за дистанционна работа.

Поддържане на добра информираност

Количеството информация за епидемията от COVID-19 е огромно и може да се окаже трудно да се направи разграничение между надеждната и точна информация от неясната и заблуждаваща. Винаги проверявайте дали първоначалният източник на информацията е утвърден и квалифициран доставчик. Официалните източници на информация за COVID-19 включват:

- Световна здравна организация
- Европейски център за профилактика и контрол върху заболяванията
- Европейска комисия
- Европейска агенция за безопасност и здраве при работа

Тъй като мерките за физическо дистанциране започват да се облекчават, може да бъде публикувана информация, която да е специфична за конкретни отрасли, общности или групи, и тя може да се актуализира често. Министерствата на здравеопазването и труда във вашата страна вероятно разполагат с необходимата информация и могат да предоставят връзки към по-специализирани източници.

Сектори и професии

Хората с професии, които ги поставят във физически контакт с много други лица, са изложени на най-голям рисков за заразяване с COVID-19. Освен работещите в здравеопазването, прижите в домове и прижите в домашни условия, основните работещи, изложени на повишен рисков, включват например лицата, участващи в снабдяването с храна и търговията на дребно, събирането на отпадъци, комуналните услуги, полицията и сигурността, както и обществения транспорт.

По същия начин, както някои държави ограничиха труда първо в някои сектори, а после в други — обикновено първо се ограничава временно образоването, отдихът и развлеченията, а най-накрая промишлеността и строителството, връщането към работа след облекчаване на мерките също може да бъде поетапно, но в обратен ред. Някои държави предоставиха специфични за отделните сектори насоки, свързани с COVID-19 и по-долу предлагаме изводка. За допълнителни примери вж. интернет страниците на EU-OCHA, вашия национален орган за безопасни и здравословни условия на труд (БЗР).

Строителство

Белгия — строителни участъци по магистрали (FR)

Австрия — строителство (DE)

Дания — сгради и строителство (EN)

Франция — строителство (FR)

Франция — строителство (FR)

Германия — сгради и строителство (DE)

Германия — майстори (DE)

Италия — сгради и строителство (IT)

Испания — строителство (ES)

Обединено кралство — строителство (EN)

Австралия — сгради и строителство (EN)

Канада — строителство (EN)

Строителство

[ISSHCO — строителство \(EN, DE, FR, PT, EL\)](#)

Търговия на дребно

[Австрия — дружества за търговия на дребно \(DE\)](#)

[Франция — касиери \(FR\)](#)

[Франция — магазини за търговия на дребно \(FR\)](#)

[Германия — касиери \(DE\)](#)

[Германия — търговия на дребно с храни и ресторантърство \(DE\)](#)

[Ирландия — предпомиятия и търговия на дребно \(EN\)](#)

[Нидерландия — търговия на дребно \(NL, EN\)](#)

[Испания — дистанционна столанска дейност \(ES\)](#)

[Испания — оптици \(ES\)](#)

[Испания — ортопеди \(ES\)](#)

[Испания — супермаркети \(ES\)](#)

[Испания — магазини за търговия на дребно \(ES\)](#)

[Испания — супермаркети и търговци на дребно на храни \(ES\)](#)

[Испания — аптеки \(ES\)](#)

[Испания — аптеки \(ES\)](#)

[Испания — химическо чистене \(ES\)](#)

[Австралия — търговия на дребно \(EN\)](#)

[Канада — търговия на дребно \(EN\)](#)

Храни

[Австрия — обработка на храни \(DE\)](#)

[Австрия — селско стопанство — работещи от чукбина \(DE\)](#)

[Франция — пекарни \(FR\)](#)

[Франция — отглеждане на култури \(FR\)](#)

[Франция — животновъдство \(FR\)](#)

[Франция — сезонни работници \(FR\)](#)

[Франция — кетъринг и храна за външи \(FR\)](#)

[Франция — дейности в кланица \(FR\)](#)

[Франция — селскостопански работни площиадки \(FR\)](#)

Храни

Франция — пряка продажба в стопанства (FR)

Испания — селско стопанство, фермерство и рибарство (ES)

Испания — рибарство, селско стопанство и хранително-вкусова промишленост (ES)

Испания — селско стопанство и хранително-вкусова промишленост (ES)

Испания — хранително-вкусова промишленост (ES)

Испания — риболовни кораби (ES)

Австралия — селско стопанство (EN)

Австралия — обработка и производство на храни (EN)

Канада — обработка на храни (EN)

Обединено кралство — предприятие за производство на храни (EN)

СЗО — предприятия за производство на храни (EN)

МОТ — селско стопанство и сигурност на храните (EN)

МОТ — търговия на дребно с храни (EN)

Транспорт

Белгия — авиация (FR)

Белгия — корабоплаване (FR)

Белгия — телекомуникации и пощенски пратки (FR)

Белгия — свидетелство за управление на МПС и технически контрол (FR)

Дания — превоз на стоки (DK)

Финландия — водачи на обществен транспорт (FI, SV, EN)

Финландия — товарни кораби (EN)

Франция — доставка (FR)

Франция — дружества за транспортиране на пари в брой и боравене с ценности (FR)

Франция — превоз на стоки и логистични услуги

Франция — сервиси (FR)

Франция — бензиностанции (FR)

Германия — транспорт (DE)

Германия — куриер за диагностични преби (DE)

Германия — таксита (DE)

Германия — автобуси (DE)

Германия — вътрешно корабоплаване (DE)

Германия — федерални водни пътища (DE)

Транспорт

Германия — водни пътища и корабоплаване (DE)

Германия — товарни контейнери (DE)

Германия — морски транспорт (DE)

Германия — въздушен транспорт (DE)

Германия — поща и доставка на пратки (DE)

Италия — транспорт (IT)

Нидерландия — транспорт и логистика (NL)

Нидерландия — транспорт и логистика (NL)

Испания — транспорт и мобиленост (ES)

Испания — риболов (ES)

Испания — транспорт, доставка, товарене и разтоварване (ES)

Испания — товарачни машини (ES)

Испания — транспорт и логистика (ES)

Испания — транспорт — време на шофирдане и почивка в товарния транспорт (ES)

Испания — често задавани въпроси за водачи на моторни превозни средства (ES)

Испания — раздаване на маски в наземния транспорт (ES)

Испания — логистика и инфографика (ES)

Испания — логистика (ES)

Испания — дезинфекция на превозното средство и хигиена на водача (ES)

Испания — кратко ръководство за дезинфекция на превозното средство и хигиена на водача (ES)

Испания — видео за дезинфекция на превозни средства (ES)

Испания — персонал по доставките (ES)

ЕС (ЕААБ) — въздухоплавателни средства и летища (EN)

ЕС (ЕААБ) — вертолети (ES)

ЕС (ЕАМБ) — морски транспорт (EN + други)

Австралия — автомобилен товарен превоз (EN)

Австралия — складиране и логистика (EN)

Австралия — шофьори на доставки (EN)

Австралия — таксиметров превоз и съвместен превоз (EN)

Канада — доставка по домовете и куриери (EN)

Канада — авиолинии и наземни екипажи (EN)

Обединено кралство — шофирдане и пътна безопасност (EN)

Обединено кралство — корабоплаване и морски пристанища (EN)

Обединено кралство — транспортен сектор (EN)

Транспорт

Обединено кралство — товарен транспорт (EN)

САЩ — обслужване на клиенти на летища и регистрация (EN)

САЩ — летищни багажни и товарни услуги (EN)

САЩ — работещи лица, оказващи помощ на пътници на летищата (EN)

САЩ — оператори на автобусен транспорт (EN)

САЩ — оператори на транзитен железопътен транспорт (EN)

САЩ — работещи лица на транзитни пунктове (EN)

МОТ — морско корабоплаване и риболовство (EN)

МОТ — гражданско въздухоплаване (EN)

ИРЛ — водачи на товарни превози (EN)

Поддръжка и битови услуги

Белгия — събиране на битови отпадъци (FR)

Белгия — събиране на отпадъци (FR)

Франция — градинарство (FR)

Франция — пазарно градинарство (FR)

Франция — поддръжка (FR)

Франция — домакински отпадъци (FR)

Франция — промишлено пране (FR)

Франция — агент по поддръжката (FR)

Франция — водопроводчик — санитарна инсталация (FR)

Франция — работа по откриване и отстраняване на повреди — намеса в дома (FR)

Германия — търговци (DE)

Германия — събиране на отпадъци (DE)

Германия — събиране на отпадъци от здравните заведения (DE)

Испания — управление на отпадъците (ES)

Австралия — битови услуги (EN)

Обединено кралство — почистване на нездравни заведения (EN)

САЩ — работници по транзитната поддръжка (EN)

САЩ — работници по техническата поддръжка на въздухопловителни средства (EN)

Отдих и развлечения

Белгия — корабоплаване и водни спортове (FR)

Белгия — риболов и лов (FR)

Отдих и развлечения

Франция — конна езда (FR)

Франция — репрезентанти или ношни лазачи (FR)

Франция — домашни помощнички и камериерки (FR)

Финландия — сектор на услугите (FI, SV, EN)

Германия — телекомуникации (DE)

Испания — туризъм (ES)

Канада — ресторант и услуги в областта на храните (EN)

СЗО — хотели и къщи за гости (EN)

MOT — туризъм (EN)

Образование

Австралия — предучилищно образование и детски заведения (EN)

Обединено кралство — образователни заведения (EN)

САЩ — училища и детски заведения (EN)

САЩ — колежи и университети (EN)

СЗО — училища (EN)

MOT — образование (EN)

Фризьорство

Австрия — фризьори (DE)

Франция — фризьори (FR)

Германия — фризьори (DE)

Испания — фризьори (ES)

Швейцария — фризьори (DE, FR, IT)

Австралия — фризьорство (EN)

Услуги в областта на здравеопазването и грижите

Австрия — подгответелни мерки в болници (DE)

Австрия — предпазни мерки в болници (DE)

Австрия — акушерство (DE)

Австрия — общопрактикуващи лекари (DE)

Австрия — ваксинации (DE)

Австрия — здравни грижи за обитателите на старчески домове (DE)

Услуги в областта на здравеопазването и грижите

Австрия — обгрижващи лица, полагащи грижи 24 часа (DE)

Австрия — ППС за грижи и подкрепа (DE)

Австрия — видове маски и предпазни средства за носа (DE)

Австрия — даряване на кръв и тъкани (DE)

Австрия — психично здраве за здравните работници (DE)

Австрия — психично здраве за населението като цяло (DE)

Австрия — психично здраве за родители и лица, полагащи грижи за деца (DE)

Австрия — психично здраве за управлятели и ръководители на екипи в здравните заведения (DE)

Германия — бърза помощ и немедицински специални служби (DE)

Италия — здравни работници (IT)

Испания — социални услуги (ES)

Испания — домове за полагане на грижи (ES)

Испания — грижи в домашни условия (ES)

Испания — помощници, полагащи грижи в домакински условия (ES)

Испания — старчески домове и жилищни центрове за социални услуги (ES)

Испания — здравеопазване на специалистите в областта на здравеопазването (ES)

Испания — здравеопазване (ES)

Испания — специалисти в областта на здравеопазването и социалните грижи (ES)

Испания — управление на пациентите (ES)

Испания — специални случаи (ES)

Испания — отделения за интензивни грижи (ES)

Испания — бременни жени и новородени (ES)

Испания — педиатрични грижи (ES)

Испания — първични медицински грижи (ES)

Испания — съоръжения за диализа (ES)

Испания — боравене с трупове (ES)

Испания — благосъстояние на медицинските специалисти (ES)

Испания — благосъстояние на медицинските сестри (ES)

Испания — инвазивни процедури в кардиологията (ES)

Испания — защитни мерки по вид дейност (ES)

Испания — използване на ЛПЕ във връзка с COVID-19 и протокол за активиране и дезактивиране (ES)

Испания — технически услуги (ES)

Австралия — доставчици на здравни грижи и грижи за възрастни (EN)

Услуги в областта на здравеопазването и грижите

Канада — дневни грижи (EN)

Канада — спешни случаи и прием на пациенти (EN)

Канада — екипи за първа помощ (EN)

Канада — дългосрочни грижи (EN)

Обединено кралство — домове за полагане на грижи (EN)

Обединено кралство — приюти за бездомни лица (EN)

Обединено кралство — медицински специалисти (EN)

Обединено кралство — отделение за интубирани пациенти (EN)

Обединено кралство — инвазивни процедури по кардиология (EN)

САЩ — приюти за бездомни лица (EN)

САЩ — пенсионни общини (EN)

MOT — здравен сектор (EN)

MOT — извънредно обществено положение (EN)

C3O — домове за полагане на грижи (EN)

C3O — БЗР в областта на общественото здраве (EN)

Полиция и затвори

Белгия — полиция (FR)

Испания — затвори (ES)

Обединено кралство — затвори (EN)

САЩ — екипи за първа помощ и полиция (EN)

САЩ — затвори (EN)

САЩ — служители от места за задържане по летищата (EN)

C3O — затвори (EN)

Други

Австрия — обучение на персонала (DE)

Белгия — училища и детски градини (FR)

Белгия — задължително образование (FR)

Белгия — висше образование (FR)

Белгия — социален напредък в областта на образоването (FR)

Белгия — погребални домове (FR)

Белгия — ветеринари (FR)

Други

Белгия — домашни любимци (FR)

Белгия — приюти за животни (FR)

Белгия — трансгранични работници (FR)

Финландия — домашни помощници (FI)

Франция — кол център (FR)

Франция — погребални агенти (FR)

Франция — сезонна работа (FR)

Франция — охранители (FR)

Франция — дърводобивна и дървопреработвателна промишленост и дейност (FR)

Германия — майстори, предоставящи услуги за клиенти (DE)

Германия — погребални домове (DE)

Германия — работа в офиси (DE)

Италия — държавна администрация (IT)

Испания — погребални домове; биологични агенти (ES)

Испания — боравене с трупове (ES)

Испания — промишленост (ES)

Испания — промишленост (ES)

Испания — промишленост (ES)

Испания — собственици на домашни любимци и ветеринарни клиники (ES)

Испания — ветеринарни клиники (ES)

Испания — добри практики на работното място (ES)

Испания — металургия (ES)

Австралия — малки предприятия (EN)

Австралия — работа в офис (EN)

Канада — производство (EN)

Канада — минно дело (EN)

Канада — работни лагери (EN)

Канада — избягване на стигматизиране (EN)

Обединено кралство — надомни работници (EN)

Обединено кралство — грижа за починали (EN)

Обединено кралство — погребални услуги (EN)

САЩ — църкви (EN)

MOT — автомобилна промишленост (EN)

Други

[МОТ — текстилни продукти, облекло, кожени изделия и обувки \(EN\)](#)

Национални сборници (неизчерпателен списък)

[Австрия — Специализирана информация \(DE\)](#)

[Белгия — полезни връзки \(FR, NL\)](#)

[Франция — Насоки за предприятия и служители \(FR\)](#)

[Германия — Съвети за дружества и служители \(DE\)](#)

[Испания — Оценка на риска спрямо COVID-19 \(ES\)](#)

[Канада — индивидуални листовки със съвети \(EN\)](#)

[Обединено кралство — насоки за неклинични условия \(EN\)](#)

[САЩ — Насоки за предприятия и работодатели \(EN\)](#)

[секторна информация \(EN\)](#)

Бележка: всички линкове в статията са били достъпни на 16 април 2020 г.

Автор(и): William Cockburn, Европейска агенция за безопасност и здраве при работа, (EU-OSHA)

© Европейска агенция за безопасност и здраве при работа, 2020 г.

Възпроизвеждането е разрешено, при условие че е посочен източникът.